

ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΟΛΗ ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

Οι διάφορες εκπαιδευτικές αναδιαρθρώσεις που έρχονται ανά περιόδους στο προσκήνιο αναπροσαρμόζοντας περισσότερο ή λιγότερο την λειτουργία του πανεπιστημίου δεν μπορούν να εξεταστούν αποκομμένες από το οικονομικό και κοινωνικό πλαίσιο μέσα στο οποίο διαμορφώνονται. Αυτό μπορεί να γίνει εύκολα αντιληπτό εάν λάβουμε υπόψη μας τον δομικό ρόλο που έχει αναλάβει το κρατικό πανεπιστήμιο μέσα στο καπιταλιστικό σύστημα, να παράγει δηλαδή τόσο εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό, όσο και τα αυριανά αφεντικά, καθώς και την κατακερματισμένη σε επιστημονικά πεδία γνώση. Είναι λογικό και επόμενο, λοιπόν, οι αλλαγές στην οργάνωση της παραγωγής, οι καπιταλιστικές αναδιαρθρώσεις, και οι ποιοτικές και ποσοτικές ανάγκες του κεφαλαίου για εργατικό δυναμικό, να επηρεάζουν την διαμόρφωση του εκάστοτε εκπαιδευτικού μοντέλου.

Στην ελληνική περίπτωση, τουλάχιστον κατά την τελευταία δεκαετία, η εκδήλωση της οικονομικής κρίσης, η υπερπαραγωγή πτυχίων των προηγούμενων χρόνων και η συνακόλουθη αδυναμία των πανεπιστημίων να συνδεθούν με τις προσαγές της αγοράς και να ικανοποιήσουν τις προσδοκίες κομματιών της εργατικής τάξης για κοινωνική ανέλιξη ή και εύρεση εργασίας έχουν οδηγήσει στην λεγόμενη “κρίση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης”. Στο πλαίσιο της συνολικότερης νεοφιλελεύθερης αναδιάρθρωσης, εισέρχονται ανάλογες μεταρρυθμίσεις και στην ανώτατη εκπαίδευση και παρατηρείται μία στροφή προς ένα “επιχειρηματικό” πανεπιστήμιο, το οποίο συνδέεται στενότερα με κρατικά και ιδιωτικά συμφέροντα. Μέσα σ’ αυτή την συνθήκη, η κρατική χρηματοδότηση προς τα πανεπιστήμια όλο και μειώνεται και οι χρηματικές ροές προσανατολίζονται προς την έρευνα, η οποία συντελείται σε μεγάλο βαθμό εντός των πανεπιστημίων (βλέπε ερευνητικά προγράμματα στο ΕΜΠ ή στην Πάντειο). Παράλληλα, επιχειρείται ένας “εξορθολογισμός” ο οποίος οδηγεί στην εντατικοποίηση του ρυθμού φοίτησης, στην αύξηση της παραγωγικότητας, στην λειτουργία και την αξιολόγηση του πανεπιστημίου με όρους αποδοτικότητας και κερδοφορίας.

Στην ίδια γραμμή με τις μεταρρυθμίσεις και τα νομοσχέδια των τελευταίων χρόνων, η ΝΔ ως μια ακόμη επίδοξη κυβέρνηση έχει ψηφίσει και προαναγγείλει μια σειρά μέτρων, όπως είναι **η εφαρμογή του ν+2** για ανώτατο όριο ολοκλήρωσης σπουδών και η **ελάχιστη βάση του 10**, με την δυνατότητα μάλιστα κάθε ΑΕΙ να ρυθμίζει τον αριθμό των εισακτέων ορίζοντας από μόνο του υψηλότερη βάση εισαγωγής. Επί του πρακτέου, από μία ταξική σκοπιά, οι μεταρρυθμίσεις αυτές σημαίνουν: σε πρώτο επίπεδο, περισσότερο άγχος και χρήματα στα φροντιστήρια στην προσπάθεια των μαθητών/τριών να ανταποκριθούν στο πιο ανταγωνιστικό σύστημα εισαγωγής, αποκλεισμός από τα πανεπιστήμια των “μη- αποδοτικών” και μεγάλου μέρους των κατώτερων στρωμάτων που δεν μπορεί να ανταποκριθεί στις οικονομικές απαιτήσεις ενός “καλού” φροντιστηρίου. Σε δεύτερο επίπεδο, όσοι/ες καταφέρουν να ανταπεξέλθουν, τους/τις περιμένει ένας πιο εντατικοποιημένος ρυθμός ζωής. Όσον αφορά τους φοιτητές και τις φοιτήτριες που αναγκάζονται να δουλεύουν παράλληλα και να κυνηγούν την μέγιστη “αποδοτικότητα” στο πιο σύντομο χρονικό διάστημα αφήνοντας στο περιθώριο κάθε άλλη προσωπική, κοινωνική και πολιτική ενασχόληση, τα περιθώρια στενεύουν ακόμη περισσότερο και ο κίνδυνος της διαγραφής είναι ορατός. Δεν πρέπει να ξεχνάμε πως παράλληλα με αυτή την κατάσταση, το κόστος φοίτησης και το κόστος της κοινωνικής αναπαραγωγής για έναν φοιτητή όλο και αυξάνεται (λιγότερα συγγράμματα, κακή σίτιση, μη επαρκείς εστίες, αύξηση των ενοικίων). Μέσα στα μέτρα που έχουν προαναγγελθεί περιλαμβάνεται και **“η ενίσχυση του θεσμού της πρακτικής άσκησης φοιτητών σε δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς”**, ενός θεσμού ήδη εδραιωμένου που επιβάλλει την κακοπληρωμένη ή και τζάμπα εργασία μεγάλου μέρους των φοιτητών/τριών, προετοιμάζοντας τους/τις για τις εργασιακές συνθήκες που θα αντιμετωπίσουν στο μέλλον και μεγιστοποιώντας με μικρό ή καθόλου κόστος τα κέρδη των αφεντικών.

Τα παραπάνω μέτρα ωστόσο δεν μπορεί να θεωρηθεί πως επηρεάζουν με τον ίδιο τρόπο το “φοιτητικό σώμα”, καθώς αυτό δεν είναι ταξικά ενιαίο. Προσανατολίζονται προς την όξυνση του ανταγωνισμού και της ταξικής εκμετάλλευσης και αναδεικνύουν τον ρόλο του πανεπιστημίου προς την κατεύθυνση της δημιουργίας ενός πειθαρχημένου και ευέλικτου εργατικού δυναμικού, το οποίο μέσα στην άκρως ανταγωνιστική αγορά εργασίας, είτε θα οδηγείται στην ανεργία, είτε στην εντεινόμενη υποτίμηση τόσο ως προς τον μισθό όσο και προς τα εργασιακά δικαιώματα (επικράτηση ελαστικών σχέσεων εργασίας, αδήλωτης και ανασφάλιστης εργασίας.)

Προς την κατεύθυνση της **επιχειρηματοποίησης των ΑΕΙ** και της δημιουργίας μιας κερδοφόρας διεθνούς “εκπαιδευτικής βιομηχανίας” εισάγονται και στα ελληνικά πανεπιστήμια τα ξενόγλωσσα προπτυχιακά προγράμματα, τα οποία απευθύνονται αποκλειστικά σε πολίτες χωρών εκτός Ε.Ε και εγκαινιάζουν την **επιβολή διδασκτρών και στο προπτυχιακό επίπεδο**. Το πρώτο **αγγλόφωνο** προπτυχιακό με διδάκτρα 6000ευρώ ανά έτος δημιουργήθηκε την περσινή χρονιά ,επί της διακυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ, στην Φιλοσοφική σχολή πάνω στο αντικείμενο “της αρχαιολογίας, της ιστορίας και της φιλολογίας της αρχαίας Ελλάδας” και αναμένεται να λειτουργήσει από τον Σεπτέμβρη του 2020. Η ΝΔ συνεχίζοντας στον δρόμο που άνοιξε ο ΣΥΡΙΖΑ, έχει αναγγείλει την δημιουργία ανάλογων ξενόγλωσσων προπτυχιακών και σε άλλα πανεπιστήμια, όπως στην ασοεε, στην θεολογική και στο πανεπιστήμιο Θεσσαλίας. Τα συγκεκριμένα προγράμματα απευθύνονται σε φοιτητές-πελάτες, οι οποίοι είναι σαφώς ταξικά προσδιορισμένοι και θα έρθουν στην χώρα για να αφήσουν τα λεφτά τους στην ελληνική οικονομία, να συμβάλλουν δηλαδή στην αύξηση των κερδών των αφεντικών και των ιδιοκτητών.

Το λεγόμενο λοιπόν “δημόσιο και δωρεάν” πανεπιστήμιο είτε μέσω των ερευνητικών του προγραμμάτων, είτε μέσω της σύμπραξης με ιδιωτικές εταιρείες είτε μέσω των ξενόγλωσσων προπτυχιακών μπορεί να λειτουργεί ανενόχλητο με όρους κερδοφορίας όντας σε απόλυτη ευθυγράμμιση με τα συμφέροντα των αφεντικών και της εθνικής οικονομίας.

Σε κάθε περίοδο κρίσης και αναδιάρθρωσης, όπως αυτή που διανύουμε, είναι απαραίτητη και η αναβάθμιση της καταστολής με σκοπό την πειθάρχηση των καταπιεσμένων, την αποτροπή δημιουργίας αντιστάσεων, και την αποτελεσματική αντιμετώπιση των αγώνων. **Η νομική κατάργηση του ασύλου, οι θεαματικές εισβολές των μπάτσων στις σχολές** (που μην ξεχνάμε πως συνέβαιναν και όταν το πανεπιστημιακό άσυλο ήταν σε νομική ισχύ), **η εκκένωση α/α στεκιών που με την δράση τους έχουν σταθεί εμπόδιο στα σχέδια κράτους και αφεντικών, ο εκδιωγμός των μεταναστών μικροπωλητών από την ασοεε, είναι κινήσεις που εντάσσονται στο πλαίσιο αυτής της κατασταλτικής επιχείρησης**. Μέσα στο γενικότερο κλίμα τρόμου που καλλιεργείται σχετικά με την “ανομία” και την “παραβατικότητα” στις σχολές, νέα μέτρα περαιτέρω ελέγχου και επιτήρησης εμφανίζονται στον δημόσιο διάλογο. **Η ιδιωτική φύλαξη των πανεπιστημιακών χώρων από εταιρείες security, και η κάρτα εισόδου στα πανεπιστήμια**, έχουν ως στόχο τόσο τον έλεγχο των φοιτητών/τριών που σπουδάζουν εκεί, όσο και την απαγόρευση εισόδου σε άτομα που δεν είναι φοιτητές/τριες (βλέπε μετανάστες/τριες, τοξικοεξαρτημένους/ες, άστεγους/ες που μπορεί να θέλουν να φάνε στη σίτιση, αλλά και πολιτικά υποκείμενα που δραστηριοποιούνται εντός του πανεπιστημιακού χώρου). Όλα αυτά αποβλέπουν στην εύρυθμη, για τους καριερίστες και τα λοιπά δυνάμει αφεντικά, λειτουργία του πανεπιστημίου, ενός πανεπιστημίου αποκομμένου από τους αγώνες και τις αντιστάσεις.

Για εμάς είναι ξεκάθαρο πως ο αγώνας μας δεν αποσκοπεί στην διεκδίκηση κάποιου “δημόσιου και δωρεάν” πανεπιστημίου που θα μας παρέχει σπουδές σύμφωνα με τις ανάγκες και τα συμφέροντα μας, γιατί κάτι τέτοιο μόνο ανεδαφικό μπορεί να θεωρηθεί μέσα στο υπάρχον σύστημα. Άλλωστε η κοινωνική αναταραχή στα πανεπιστήμια όταν εκδηλώνεται μόνο σε περιόδους ψήφησης “νόμων-πλαισίων”, χωρίς να εμπεριέχει μια δομική κριτική στην λειτουργία του πανεπιστημίου και του κρατικο-καπιταλιστικού συστήματος εν γένει, μπορεί να λειτουργήσει μόνο ως “βαλβίδα αποσυμπίεσης” και να οδηγήσει σε καιροσκοπικούς και συντεχνιακούς αγώνες. Όλες τις παραπάνω αλλαγές, είτε αφορούν καθαρά την λειτουργία του πανεπιστημίου είτε την καταστολή και τον κοινωνικό έλεγχο εντός του τις εντάσσουμε μέσα στο πλαίσιο της όξυνσης της κρατικής και καπιταλιστικής επίθεσης εναντίον των καταπιεσμένων και των αγωνιζόμενων κομματιών της κοινωνίας και ως τέτοιες θα τις αντιμετωπίσουμε. Στόχος μας είναι με την διάχυση του πολιτικού λόγου και της δράσης μας μέσα στον χώρο των σπουδών μας και την σύνδεση του αγώνα μας με άλλα κομμάτια της τάξης μας να δημιουργήσουμε εκείνη την κοινωνική δυναμική που θα μπορέσει να σταθεί εμπόδιο στα σχέδια τους ,που θα μπορέσει να αποδειχθεί επικίνδυνη για την κυριαρχία κράτους και κεφαλαίου.

ΜΠΙΑΤΣΟΙ ΠΡΥΤΑΝΕΙΣ ΚΑΘΕΣΤΩΤΙΚΟΙ ΟΛΑ ΤΑ ΚΑΘΑΡΜΑΤΑ ΔΟΥΛΕΥΟΥΝΕ ΜΑΖΙ

Αναρχικό στέκι φιλοσοφικής
anarxikes.oi-fls@epiv.net

